

Către

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Propuneri cu privire la reglementarea profesiei de asistent judiciar și a statutului asistentului judiciar:

1. Denumirea profesiei:

Având în vedere faptul că prin Legea nr.393/2023 s-a reglementat profesia asistentului judecătorului, menținându-se această denumire, în pofida obiecțiilor transmise în etapa premergătoare adoptării legii, consider că denumirea profesiei de asistent judiciar ar trebui adaptată rolului și îndatoririlor pe care acesta le are în cadrul sistemului judiciar.

Confuzia între cele două categorii profesionale este foarte des întâlnită, chiar și la nivelul de jurisdicție constituțională (cu titlu de exemplu Decizia nr.558/2023 a Curții Constituționale- decizia ce soluționează excepția de neconstituționalitate a Legii privind statutul asistentului judecătorului).

Prin urmare pentru a elimina această confuzie, dar mai ales pentru ca denumirea profesiei să fie în deplină concordanță cu rolul asistentului judiciar, este necesară redenumirea acestei profesii.

2. Statutul profesiei de asistent judiciar

Se impune o lămurire a statutului asistentului judiciar, necesitate rezultată tocmai din reglementările normative prin trimitere la magistrați (obligații, interdicții, incompatibilități), fapt ce a creat de-a lungul timpului numeroase controverse între corpul asistenților judiciari și reprezentanții Ministerului Justiției.

Este foarte adevărat că instituția asistentului judiciar ar putea fi caracterizată ca fiind „atipică”, dar acest lucru se poate întâmpla doar în cazul unei analize superficiale a acestei profesii.

În realitate conținutul atribuțiilor specifice ne definește statutul de personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor.

Vă redau ca argumente următoarele:

- asistentul judiciar are obligația studierii ședinței de judecată;
- are obligația de a-și expune opinia în cadrul deliberărilor, iar în ipoteza în care are o opinie contrară este obligat să o motiveze, acea opinie fiind parte a hotărârii judecătorești;
- are dreptul de a adresa întrebări martorilor și părților;
- redactează hotărârile judecătorești repartizate (de cele mai multe ori în sistem 1,2,3, adică o treime din cauzele soluționate);
- are obligația semnării încheierilor de ședință, a minutei și a hotărârii judecătorești, lipsa semnăturii unuia dintre asistenții judiciari, atrăgând nulitatea actului de procedură;
- îndeplinește alte sarcini administrative stabilite prin Ordinul de serviciu anual, cum ar fi regularizarea cererilor de chemare în judecată, redactarea adreselor pentru procedura premergătoare soluționării recursurilor în interesul legii, a hotărârilor pentru dezlegarea unor probleme de drept etc.;

- monitorizează practica de casare, în vederea diseminării soluțiilor pronunțate în calea de atac.

Realitatea juridică prezentă impune o reglementare clară , precisă , fără echivoc, nesupusă interpretării , a statutului asistentului judiciar, astfel că se impune a se stabili că .

A minimiza contribuția asistenților judiciari la activitatea de judecată în cadrul completurilor specializate de dreptul muncii și asigurărilor sociale echivalează cu trimitere în derizoriu a actului de justiție realizat de aceste instanțe de judecată.

De altfel, la momentul prezent două legi organice conturează locul asistentului judiciar în cadrul sistemului de justiție. Nu voi reda textele de lege, pentru că în mod evident le cunoașteți, dar voi arăta că atât legea de organizare judiciară, cât și codul de procedură civilă impun norme obligatorii, cu referire la asistenții judiciari, norme a căror încălcare atrage nulitatea actului de procedură efectuat.

3. Accederea în profesie

În prezent, asistenții judiciari sunt numiți de către Ministrul Justiției, la propunerea Consiliului Economic și Social, urmare a unei proceduri care a fost reglementată în anul 2005.

Stă doar în puterea legiuitorului să stabilească , după consultări, care va fi procedura pe viitor.

Însă până la acest moment, toți asistenții judiciari s-au supus procedurii de selecție și examinare în vigoare, ceea ce atrage legitimitatea activității acestora.

4. Drepturi și obligații:

Asistenților judiciari li se aplică normele referitoare la interdicții și incompatibilități , asemeni magistraților.

Pe durata mandatului se supun numai legii, ceea ce îi face independenți în luarea deciziilor care trebuie să fie în acord cu legea și cu probele din dosar.

Asistenții judiciari sunt obligați să depună jurământul prevăzut de lege pentru judecători.

Activitatea asistenților judiciari este supusă evaluării periodice, după criteriile stabilite pentru judecători (inclusiv calitatea conținutului hotărârilor judecătorești redactate).

În privința salarizării, aceștia nu beneficiază de o salarizare proprie ci de una prin trimitere la judecătorul cu grad de judecătorie, deși își desfășoară activitatea la Tribunal.

Asistenților judiciari nu le este recunoscută vechimea acumulată în profesia juridică , dar nici cea acumulată în funcție, fapt ce atrage un perpetuu nou început.

Având în vedere că statutul asistentului judiciar nu este unul clar determinat, aceștia sunt în situația de a nu avea vocație la pensia de serviciu, astfel cum toate celelalte categorii enumerate în Proiectul de Hotărâre de Guvern, au.

Data.06.04.2024